

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

Біла Церква
2025

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

3. Гудима Т.М., Слівінська Л.Г. Метаболічний профіль крові службових собак за диспансеризації // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Ґжицького. – 2013. – Т. 15, № 3 (57), ч. 1. – С. 58–61.
4. Pet Wellness Report: Canine Health Risk Assessment. American Animal Hospital Association (AAHA). – 2019. – 12 с.
5. Measuring the success of canine and feline preventative healthcare consultations. Veterinary Journal. – 2018. – Vol. 236. – P. 35–40.

УДК 636.2.053.09:616.33-002:615.24

БРЕХОВА А.С., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ВОВКОТРУБ Н.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВИВЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОБІОТИЧНОГО ПРЕПАРАТУ “ЕМПРОБІО” ЗА ПРОФІЛАКТИКИ АЛІМЕНТАРНОЇ ДИСПЕПСІЇ У ТЕЛЯТ

У роботі проведено аналіз ефективності застосування пробіотичного препарату “Емпробіо” з метою профілактики аліментарної диспепсії у телят за показниками рівня захворюваності, летальності, тривалості перебігу хвороби, ступеня прояву патологічного процесу, а також динаміки маси тіла та приростів.

Ключові слова: превентивні заходи, пробіотики, синдром диспепсії, новонароджені телята.

Аліментарна диспепсія є поширеним захворюванням, що характеризується розладами травлення, діареєю, зневодненням, інтоксикацією. Телята, особливо на першому тижні життя, мають незрілу травну та імунну систему, що робить їх більш вразливими до патогенних факторів, що спричиняють диспепсію. Важливо виділити що однією з провідних ланок цієї хвороби є порушення балансу мікрофлори в шлунково-кишковому тракті [1, 2].

Тому, враховуючи актуальність даної проблеми, на сьогоднішній день особливу увагу приділяють пошуку та розробці нових методів, які б можна було б використати з метою попередження розвитку диспепсії у новонароджених телят. Досить поширеним наразі є використання кормових добавок, що містять пробіотики або пребіотики [3]. Важливо відмітити, що пробіотики являють собою живі мікроорганізми, які у ветеринарній медицині використовуються для підтримки та відновлення нормального мікробіому кишечника тварин. Дослідження ряду авторів показують, що тварини, які отримували пробіотики, мали кращий апетит і вищу продуктивність, порівняно з контрольною групою [4].

Механізм дії пробіотиків різноманітний, вони можуть конкурувати з патогенними бактеріями за місце прикріплення на епітелію кишечника, що ускладнює виживання патогенів. Пробиотики виробляють антимікробні речовини, такі як органічні кислоти та бактеріоцини, які пригнічують ріст шкідливих мікроорганізмів. Особливо часто до складу пробіотичних препаратів входять бактерії роду *Lactobacillus*, які відіграють ключову роль у ферментації вуглеводів, синтезуючи молочну кислоту, що забезпечує сталість кислотно-лужного балансу в шлунково-кишковому тракті та створює несприятливе середовище для росту патогенних мікроорганізмів, таких як *Escherichia coli* та *Salmonella* [5].

З метою вивчення ролі пробіотиків у профілактиці аліментарної диспепсії, було проведено дослідження ефективності використання препарату “Емпробіо” у новонароджених телят.

Мета роботи – вивчення та аналіз ефективності застосування пробіотика “Емпробіо” з метою попередження захворювання телят на аліментарну диспепсію.

Результати досліджень. Препарат “Емпробіо” являє собою суміш різних живих культур, у тому числі бактеріальних клітин, таких як *Lactobacillus casein*, *Lactobacillus planatarium*, *Lactococcus lactis*, *Lactobacillus acidophilus*, *Sacharomyces cerevisiae* та

продукти їх обміну речовин.

Дослідження проводили в умовах ПП "Євросем" с. Мала Каратуль, Бориспільського району, Київської області, що спеціалізується на утриманні та вирощуванні ВРХ голштинської породи з метою виробництва молока. В ході експерименту було сформовано дві групи телят по 10 голів у кожній – контрольну (1 група) та дослідну (2 група). Тваринам дослідної групи випоювали пробіотик "Емпробіо" в дозі 20 мл на голову (20 мл пробіотика на 100 мл води) одразу після народження, а саме через 30 хв. після першої випойки молозива. Пробиотичний препарат випоювали протягом 14 днів. У групі контролю пробіотик не застосовували, телята були на звичайній схемі випойки, затвердженій в господарстві: в пеший день – двічі на добу по 4 л молозива через зонд, наступні 3 доби – молоко по 2 л тричі на день, в подальшому – по 3 л молока двічі на добу. З 3-ї доби телят починають привчати до гранульованих грубих кормів. Відлучення телят у 1,5-2-місячному віці.

Протягом 30 днів досліду проводили регулярне спостереження за станом здоров'я телят в обох групах, зокрема за такими параметрами: оцінка загального стану, консистенція калу, стану шкіри, волосяного покриву та видимих слизових оболонок на наявність ознак зневоднення або зміни кольору, поряд з цим проводили дослідження фізичних й біохімічних показників крові.

У контрольній групі протягом 4 тижнів у 4 із 10 телят були виявлені ознаки диспепсії (діарея, здуття та болочість черева, зниження апетиту), що складає 40% випадків. Ступінь дегідратації у тварин 1 групи за визначенням рівня енофтальму та швидкістю розправлення складки шкіри був середнім і становив близько 6–8 %. Фекалії переважно рідкої консистенції із смердючим запахом. Волосяний покрив тьмяний, скуйовджений, хворі телята контрольної групи мало рухалися, були значно пригнічені, займали більшість часу лежаче положення. Слизова оболонки носа та ротової порожнини були сухі.

У дослідній групі ознаки диспепсії були виявлені 20 % телят, що свідчить про значне зниження частоти прояву диспепсії у телят, які отримали про біотичний препарат "Емпробіо". Слід зазначити, що навіть у хворих телят перебіг аліментарної диспепсії був значно легшим, телята мали задовільний загальний стан, більше часу перебували в стоячому положенні, активно реагували на зовнішні подразники. Ступінь дегідратації був легким – на рівні 2–4 %. Кал кашкоподібної консистенції, слизові оболонки носа та ротової порожнини – блідо-рожеві, сухі. Енофтальм слабо-виражений. Шкіра еластична, помірно волога, волосяний покрив злегка скуйовджений.

Щодо оцінки маси тіла, то в перший день після народження цей показник в обох групах телят був майже на одному рівні та вірогідно не відрізнявся – $41,7 \pm 3,89$ кг – у 1 групі та $41,8 \pm 3,25$ кг – у 2 групі відповідно. Тоді як на 30- у добу показник маси тіла у телят дослідної групи мав тенденцію до збільшення порівняно із групою контролю і становив $67,4 \pm 4,21$ кг проти $63,5 \pm 3,95$ кг.

За результатами вище наведених досліджень можна зробити висновок про ефективність пробіотичного препарату "Емпробіо" щодо профілактики розвитку аліментарної диспепсії у новонароджених телят та попередження поглиблення й ускладнення патологічного процесу. Пробиотик дозволяє значно зменшити ризик розвитку диспепсії, а у разі її виникнення – полегшити перебіг патології, покращити засвоєння поживних речовин корму, що характеризується позитивною динамікою росту та збільшення маси тіла телят.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Fayzieva, S., Norboev, K., Ruzikulov, N., Rakhmonov, U., Tursunaliyev, B., & Tokoev, K. (2024). Clinical and biochemical status of calves with dyspepsia when using the probiotic BIO Web of Conferences, 118, 01012. doi:10.1051/bioconf/202411801012.
2. Smith, G.W., & Berchtold, J. (2014). Calf Diarrhea: Causes, Consequences, and Management. *Veterinary Clinics of North America: Food Animal Practice*, 30(1), 49–70. doi:10.1016/j.cvfa.2013.11.001.
3. Lambo, M. T., Chang, X., & Liu, D. (2021). The Recent Trend in the Use of Multistrain Probiotics in Livestock Production: An Overview. *Animals*, 11(10), 2805. https://doi.org/10.3390/ani11102805

4. Mansilla FI, Ficoseco CA, Miranda MH, Puglisi E, Nader-Macías MEF, Vignolo GM, Fontana CA. (2022). Administration of probiotic lactic acid bacteria to modulate fecal microbiome in feedlot cattle. *Sci Rep.* Jul 28;12(1):12957. doi: 10.1038/s41598-022-16786-z. PMID: 35902668; PMCID: PMC9334624.

5. Latif A, Shehzad A, Niazi S, Zahid A, Ashraf W, Iqbal MW, Rehman A, Riaz T, Aadil RM, Khan IM, Özogul F, Rocha JM, Esatbeyoglu T, Korma SA. (2023). Probiotics: mechanism of action, health benefits and their application in food industries. *Front Microbiol.* 17;14:1216674. doi: 10.3389/fmicb.2023.1216674. PMCID: PMC10470842.

УДК: 636.8.09:616-002/.63:619

ГУЛИК О.Р., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ВОВКОТРУБ Н.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ДІАГНОСТИКИ, ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ УРОЛОГІЧНИХ ПАТОЛОГІЙ У КОТІВ (ГІДРОНЕФРОЗ, УРОЛІТІАЗ, ЦИСТИТ, ПОЛІКІСТОЗ)

Робота висвітлює актуальній проблемі комплексної діагностики, лікування та профілактики основних урологічних патологій у котів, включаючи гідронефроз, уролітіаз, цистит та полікістоз. Представлено результати дослідження поширеності цих патологій на базі однієї з ветеринарних клініки Київської області. Детально розглянуто сучасні аспекти діагностики, а саме: клінічні симптоми, лабораторні дослідження сечі та крові, а також методи візуалізації (ультразвукове дослідження, рентгенографія). Особливу увагу приділено особливостям лікування котів на кожне з цих захворювань, включаючи медикаментозні підходи та дієтотерапію.

Ключові слова: уролітіаз, гідронефроз, полікістоз, цистит, сечовивідна система, нирки, сечовий міхур, діагностика, лікування, коти.

Незважаючи на значну поширеність урологічних патологій у котів, існують певні труднощі у їх ранній діагностиці та диференціації. Клінічні ознаки часто є неспецифічними, а рутинні методи дослідження можуть бути недостатньо інформативними на початкових стадіях захворювання. Впровадження сучасних методів візуалізації (ультразвукове дослідження, рентгенографія), лабораторних досліджень (аналіз сечі, біохімічний аналіз крові з визначенням специфічних маркерів) та генетичних тестів (для полікістозу) дозволить покращити точність діагностики [1].

Лікування урологічних патологій у котів часто є складним та потребує індивідуалізованого підходу, що включає медикаментозну терапію, хірургічне втручання (за уролітіазу та гідронефрозу), дієтотерапію та фітотерапію. Розробка оптимізованих протоколів лікування з урахуванням стадії захворювання та індивідуальних особливостей пацієнта є вкрай важливою [2].

Уролітіаз (*Urolithiasis*). Це захворювання, що характеризується утворенням конкрементів (уролітів або каменів) у сечовивідних шляхах kota, включаючи нирки (нефролітіаз), сечоводи (уретеролітіаз) та сечовий міхур (цистолітіаз). Ці камені можуть складатися з різних мінералів і спричиняти запалення, біль, обструкцію сечовивідних шляхів та інші серйозні ускладнення.

Гідронефроз (*Hydronephrosis*). Це патологічний стан, що виникає внаслідок порушення відтоку сечі з нирки, що призводить до її накопичення в нирковій мисці та чашечках. Це спричиняє розширення ниркової тканини, підвищення внутрішньониркового тиску та може призвести до атрофії паренхіми нирки та втрати її функції. Причинами гідронефрозу можуть бути обструкція сечоводів (наприклад, через уроліти, стриктури, новоутворення) або інші порушення відтоку сечі.

Цистит (*Cystitis*). Це запалення сечового міхура. У котів цистит може мати різні причини, включаючи бактеріальну інфекцію (хоча вона зустрічається рідше, ніж у собак),